

Mapy s příběhem v podání středoškoláků na Vysočině

Václav Jáchim a Martin Tejkal, Kraj Vysočina

Geografické informační systémy, prostorová data a jejich společný potenciál jsou pro středoškolačky a středoškoláky stále ještě neznámými pojmy. Navzdory zájmu studentů není tato problematika součástí výuky českých středních škol, a pokud výjimečně ano, je to zásluhou několika málo „nadšenců“ z řad učitelů.

Proto jsme se na odboru informatiky Krajského úřadu Kraje Vysočina rozhodli využít koncept oblíbených krajských technologických soutěží pro střední školy a v rámci jedné z nich seznámit mladé studenty praktickou formou s možnostmi GIS, zejména z pohledu jeho využití k prezentaci vlastních nápadů a názorů.

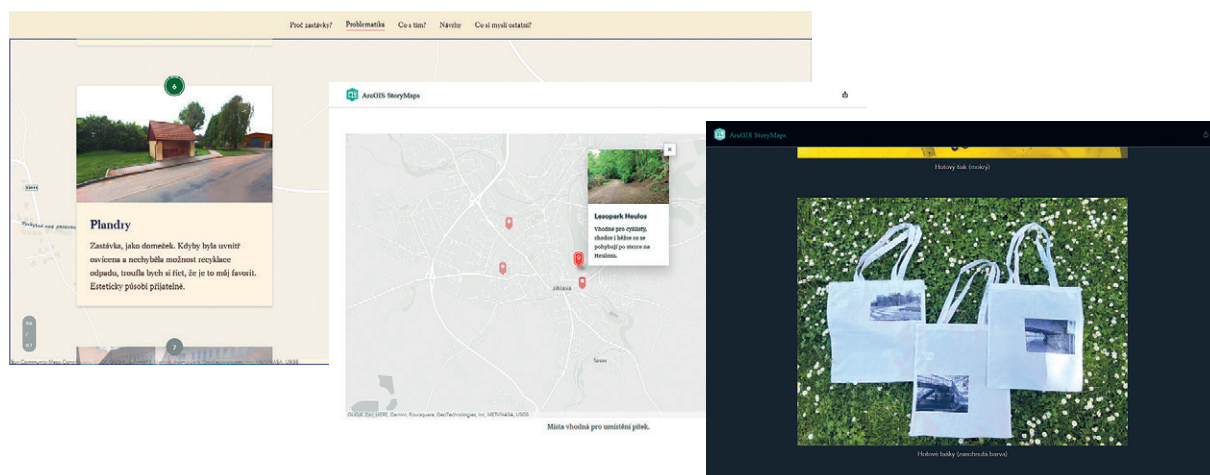
Vzhledem k tomu, že soutěže cílíme na všechny studující na krajských středních školách bez ohledu na studijní obor, je zásadní dát jim k dispozici nástroje s odpovídajícími technickými a uživatelskými nároky. Současně se snažíme oslovit co možná nejvíc žáků volbou atraktivních témat a specifickými požadavky na jejich zpracování (originalita a kreativita, design apod.).

Pro potřeby zpracování výše uvedeného úkolu se nám během dvou uplynulých ročníků mapové soutěže Kraje Vysočina velmi dobře osvědčila webová aplikace ArcGIS StoryMaps. Její ovládání je pro uživatele snadno

pochopitelné a intuitivní. Velkou předností je možnost volně kombinovat mapu s dalším multimediálním obsahem (text, fotky, videa atp.). Výsledné studentské prezentace jsou ve většině případů velmi atraktivní a těm, kteří svým příspěvkům do soutěže věnují čas a úsilí, poskytnou StoryMaps velký prostor pro kreativitu.

V rámci prvního ročníku soutěže (2021) s názvem *Příběhy ukryté v mapách* dostali studenti poměrně obecné zadání. Každý, kdo se soutěže zúčastnil, měl volnou ruku jak toto téma zpracovat a na jaký společenský fenomén poukázat. Řada studentů ve svých mapách s příběhem poukazovala na problematiku klimatické změny, přírodní a kulturní zajímavosti svého bydliště, ale i řadu dalších společenských témat jako např. možné hrozby z vesmíru, agresivita řidičů za volantem či negramotnost ve světě. Rozptýl témat byl opravdu široký.

Ve druhém ročníku s názvem *Jak vidím a chci zlepšit místo, kde žiji*, jsme téma již více konkretizovali. Cílem bylo představit město či obec, ve které účastníci bydlí, a vytipovat a popsat místa, která se jim líbí, včetně těch, která ve svém bydlišti nemají z nějakého důvodu v oblíbě. Aby to však neměli tak jednoduché, dostali navíc za úkol navrhnout způsob, jak stav problémových míst zlepšit či





na potřebu jejich řešení poukázat. Vítězem tohoto ročníku se stal příspěvek s názvem *Problém na tašce*, kdy studentka Střední průmyslové školy v Jihlavě nejen storymapou, ale také vlastním sítotiskem na taškách upozornila na problémová místa v Ledči nad Sázavou.

Na adrese gis.kr-vysocina.cz v sekci *Ostatní mapy* jsou k dispozici kompletní výsledky obou ročníků včetně možnosti projít si jednotlivé příspěvky studentů. Můžete si tak udělat ucelený obrázek o schopnostech a kreativitě středoškolských studentů včetně toho, jak vnímají svět kolem nás a jak ho umí popsat.

Samozřejmě je nutné zmínit, že o zájmu soutěžit rozhodují také zajímavé ceny. V případě našich soutěží to jsou většinou mobilní telefony, tablety, bezdrátová sluchátka či zajímavé knihy s tematikou zpracování map. Součástí výhry je i návštěva krajského GIS pracoviště, v rámci které se studenti seznámí s dalšími možnostmi zpracování map, včetně praktických ukázek.

Jsme přesvědčeni, že největší hodnotou po skončení soutěže jsou nově nabyté zkušenosti všech účastníků s tím, jak lze s pomocí map prezentovat řadu témat vhodnějším způsobem než doposud. Už jen z principu, že každá informace má vazbu k nějakému území, a pokud ji takto zobrazíme,

může být lépe zprostředkovatelná a pochopitelná všem ostatním. Tento účel je zadáním soutěže naplněn. Téma ročníku 2023 ještě přesně rozmyšlené nemáme, nicméně nepochybujeme o jeho vyhlášení.

Vedle rozvoje znalostí studentů o GIS prostřednictvím soutěží pro ně také nárazově pořádáme výukové semináře či školení. Současně organizujeme činnost tzv. ICT minitýmů, v rámci kterých studenti řeší praktické úkoly v současnosti zásadních technologických oborech, jako jsou např. robotika, programování, multimédia, BIM, průmysl 4.0 a další.

Jedním z úkolů takových minitýmů je prezentovat výsledky jeho práce veřejnosti a studentům ostatních středních/základních škol na speciálních školských akcích. Minitým GIS se například zaměřuje na mapování a prostorové analýzy bezbariérovosti v městských budovách nebo mapování dětských hřišť, naučných stezek a kriminality vybraných lokalit. K tomu mají studenti odpovídající softwarové a hardwarové vybavení, včetně možnosti konzultovat řešení s odborníkem.

Na závěr bychom rádi poděkovali společnosti ARCDATA PRAHA za pomoc při hodnocení příspěvků a poskytnutí soutěžních cen. <<

Ing. Václav Jáchim, Ing. Martin Tejkal, Ph.D., Kraj Vysočina
Kontakt: jachim.v@kr-vysocina.cz, tejkal.m@kr-vysocina.cz

